

JAUNVEIDOJAMĀ BAUSKAS NOVADA ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJAS UN ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS 2021. – 2027.GADAM IZSTRĀDE

Darba grupa

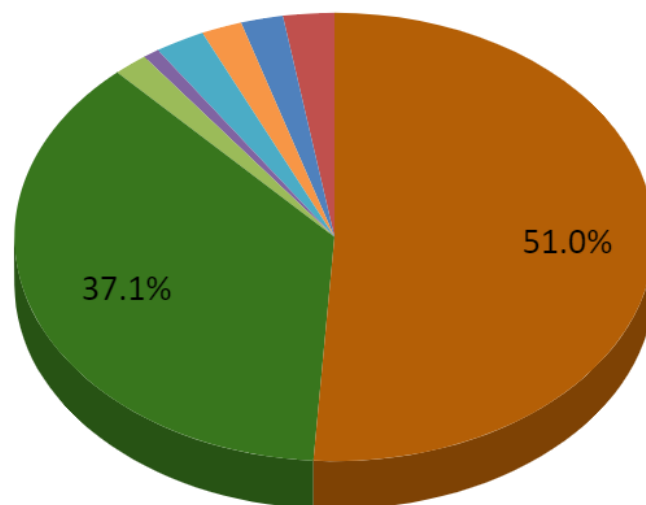
VIDE

Pašreizējā situācija

05.05.2021.

Zemes lietojuma veidi

Zemes lietošanas veidi, kopā (%)
jaunveidojamā Bauskas novadā

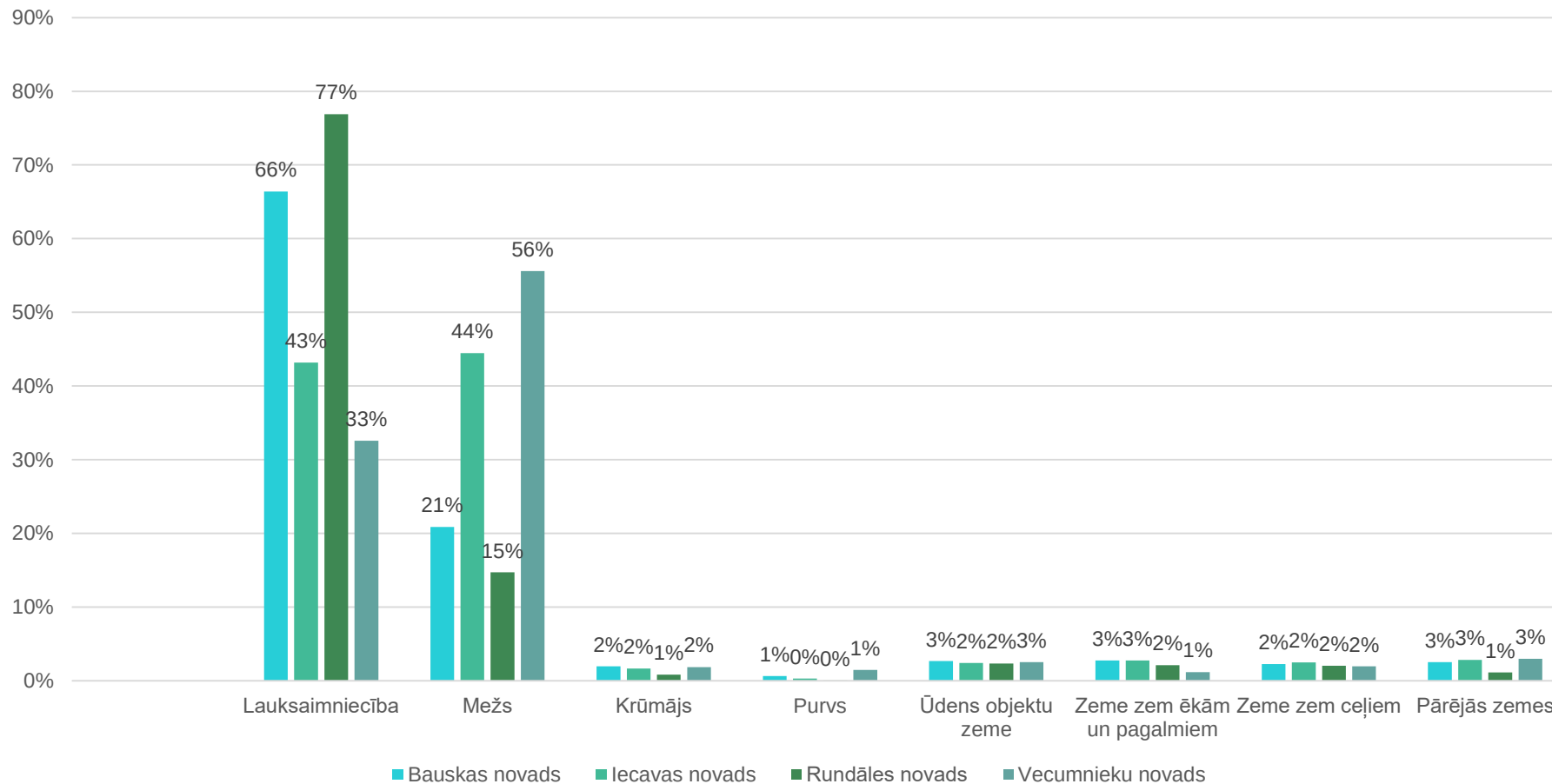

- Lauksaimniecība
 ● Mežs
 ● Krūmājs
 ● Purvs
 ● Ūdens objektu zeme
● Zeme zem ēkām un pagalmiem
 ● Zeme zem ceļiem
 ● Pārējās zemes

VZD, 2021

Zemes lietojuma veidi

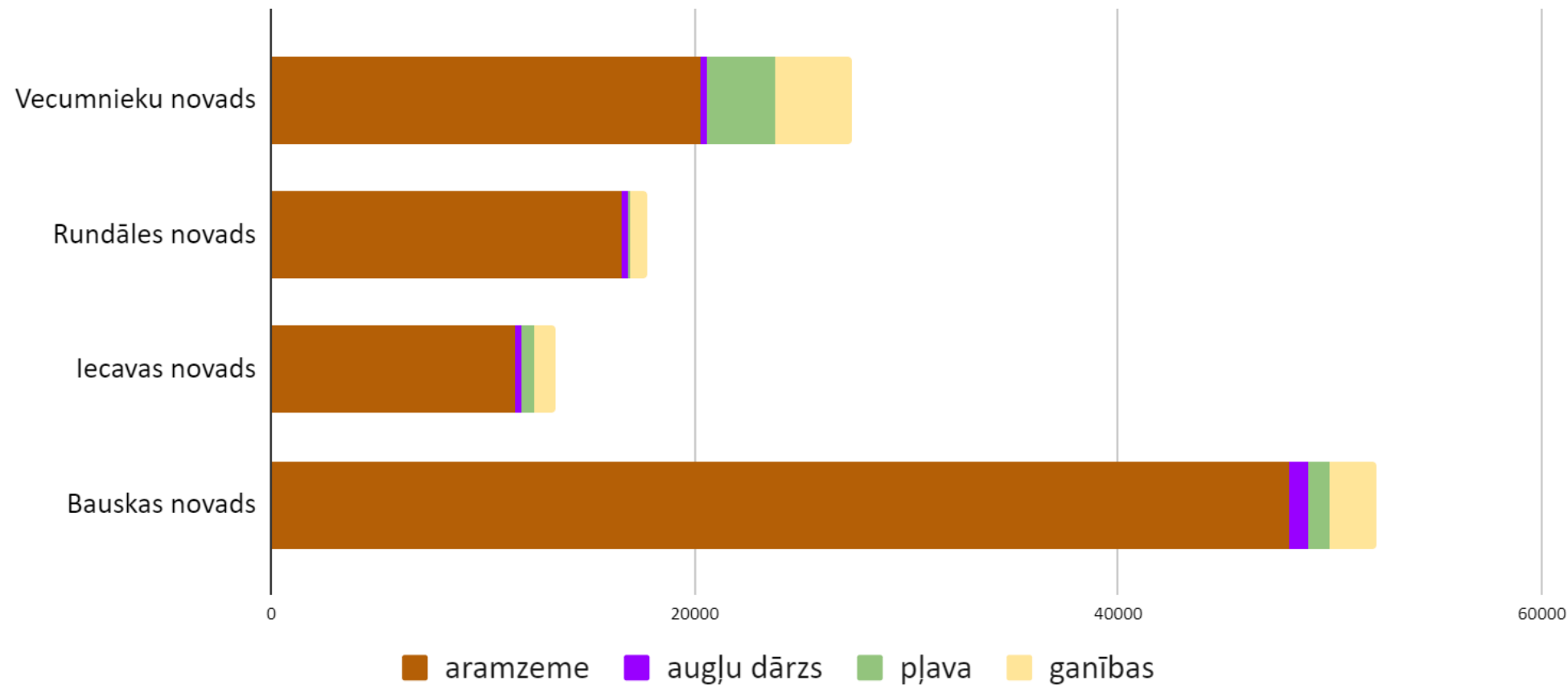
Zemes lietošanas veidu proporcija pa novadiem

VZD, 2021

Lauksaimniecības zemes

Lauksaimniecībā izmantojamā zeme pa zemes lietošanas veidiem, ha

VZD, 2021

Dabas aizsardzība. Natura 2000 teritorijas un liegumi

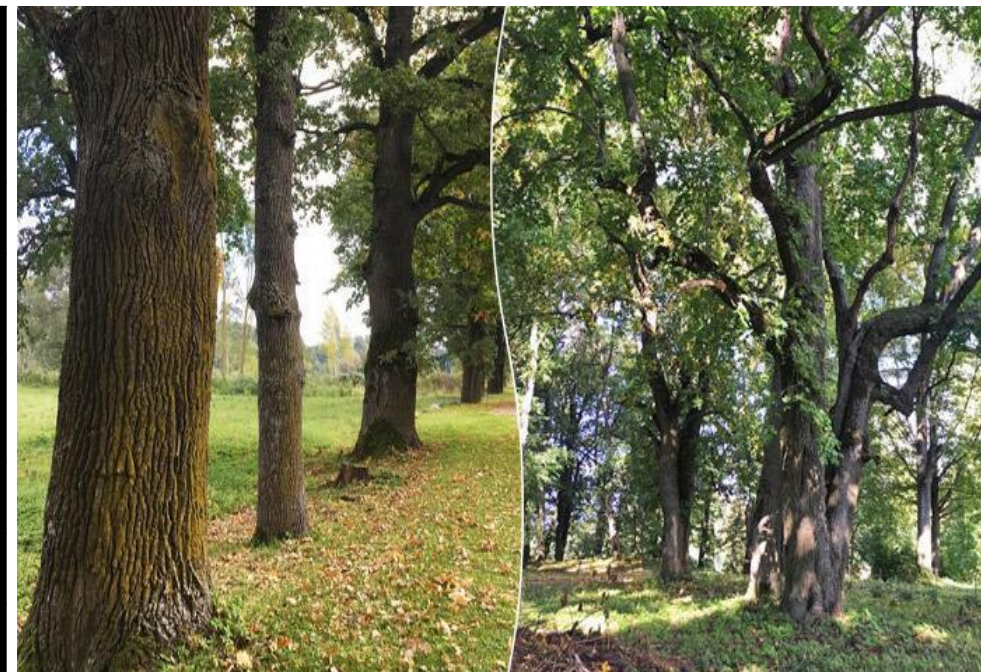
Nosaukums	Novada pagasts / Platība
Ozoldārzs	Pilsrundāles pagasts, 18,86 ha
Bauska	Pilsrundāles pagasts/ Bauskas pilsēta, 893,59 ha
Panemūnes meži	Brunavas pagasts/ 1 023,63 ha
Kulsēnu avots	Vecsaules pagasts 8.87 ha
Zaļezera purvs	Bārbeles pagasts/ 328,78 ha
Skaistkalnes karsta krites	Skaistkalnes pagasts/ 96,38 ha
Īslīces dabas liegums	Īslīces pagasts, 2 ha
Kalēju tīrelis	Vecumnieku pagasts, 41 ha
Dūņezera purvs	Valles pagasts, 4 ha
Seržu tīrelis	Valles pagasts, 151 ha
Vāveres ezers	Valles pagasts, 210,8 ha

Avots: DAP

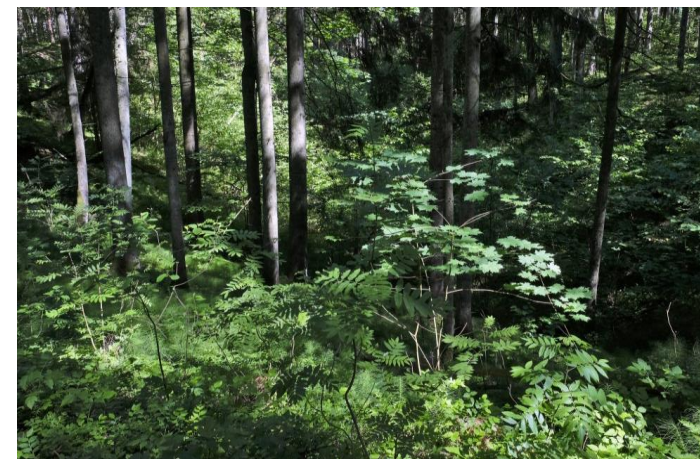
Dabas aizsardzība. Aizsargājamie dendroloģiskie stādījumi un citi aizsargājami objekti

Mežotnes “Vanadziņu” dendroloģiskie stādījumi	Bauskas novads, Mežotnes pagasts
Pamūšas parks	Bauskas novads, Gailīšu pagasts
Vecsaules parks	Bauskas novads, Vecsaules pagasts
Stelpes “Grašu” dendroloģiskie stādījumi	Vecumnieku novads, Stelpes pagasts
Jaunmēmeles parks	Vecumnieku novads, Skaistkalnes pagasts
Lielbērsteles parks	Rundāles novads, Viesturu pagasts
Ceraukstes šosejmalas aleja	Bauskas novads, Ceraukstes pagasts
Iecavas alejas	Iecavas novads

Aizsargājamie ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi

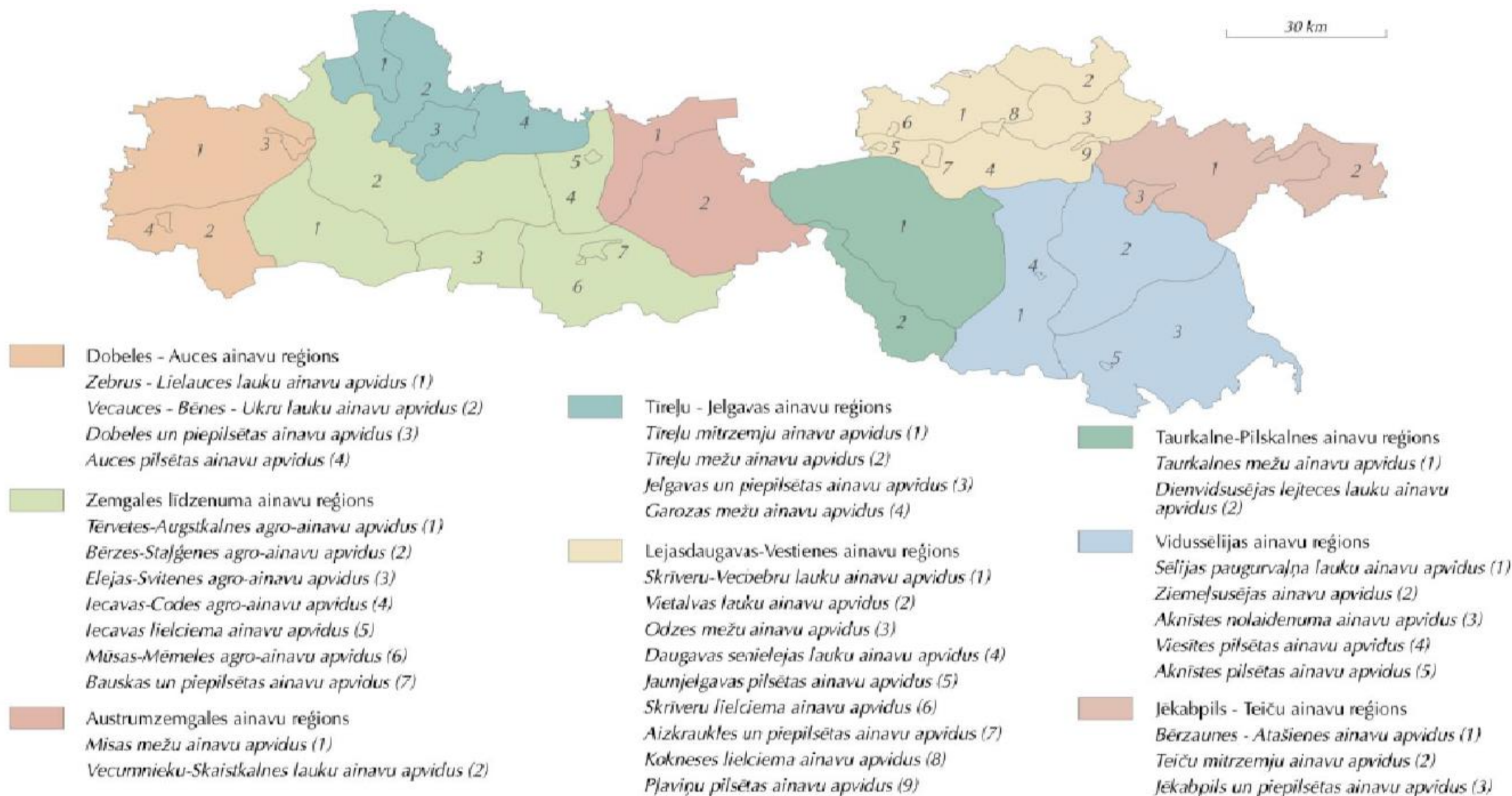
Bārbeles sērūdeņraža avots	Vecumnieku novads, Bārbeles pagasts
Jumpravas dolomīta atsegums	Bauskas novads, Mežotnes pagasts
Skaistkalnes karsta kritenes	Vecumnieku novads, Skaistkalnes pagasts
Kulšenu avots	Bauskas novads, Vecsaules pagasts

Ainavas un to aizsardzība

- 2019.gadā Zemgales plānošanas reģions izstrādāja Zemgales reģionālo ainavas un zaļās infrastruktūras plānu 2020.-2027.gadam, kura ietvaros tika veikta ainavu telpisko vienību (reģionu un apvidu) izdalīšana, klasificēšana un kartēšana, kā arī ainavu telpu raksturošana (nozīmīgie elementi, dabas apstākļi, zemes izmantošana, vērtības novada mērogā).
- Jaunveidojamais Bauskas novads pamatā ietilpst divos ainavu reģionos – Zemgales līdzenuma un Austrumzemgales ainavu reģionos.

Zemgales plānošanas reģiona ainavu reģioni un apvidi

Zemgales līdzenuma ainavu reģions

- Raksturīgi lineāri elementi – vējlaužu koku rindas, alejas, taisni ceļi, iztaisnotas mazās upītes.
- Dominē intensīva lauksaimniecība plašos lauku masīvos. Nozīmīgs elements ainavā ir lauksaimniecības pārstrādes uzņēmumi, siltumnīcas, lielfermas.
- *Ainavas dārgumi (nacionāls mērogs):* Zemgales auglīgais līdzenums, Rundāles pils ansamblis, Mežotne ar pilskalnu, muižu un parku Lielupes krastos.
- *Ainavas dārgumi (reģionāls mērogs):* Lielupes ainava ar Bornsmindes un Jumpravas dolomīta klinšu atsegumiem, Zemgales lauku sēta – Plūdoņa dzimtās mājas “Lejenieki.”
- Reģionālas nozīmes kultūrainavas telpas (ZPR IAS 2030): Bauskas-Rundāles telpa.

(foto: Dāvis Kļaviņš)

Austrumzemgales ainavu reģions

- Reģionā kopumā dominē meži, īpaši Misas ainavu apvidū.
- Samērā liels īpatsvars ir arī purvainām teritorijām.
- *Ainavas dārgumi (reģionāls mērogs):* Skats uz Skaistkalnes katoļu baznīcu un kapenēm, Skaistkalnes karsta kriteņu ainava.

Piesārņotas un potenciāli piesārņotas vietas

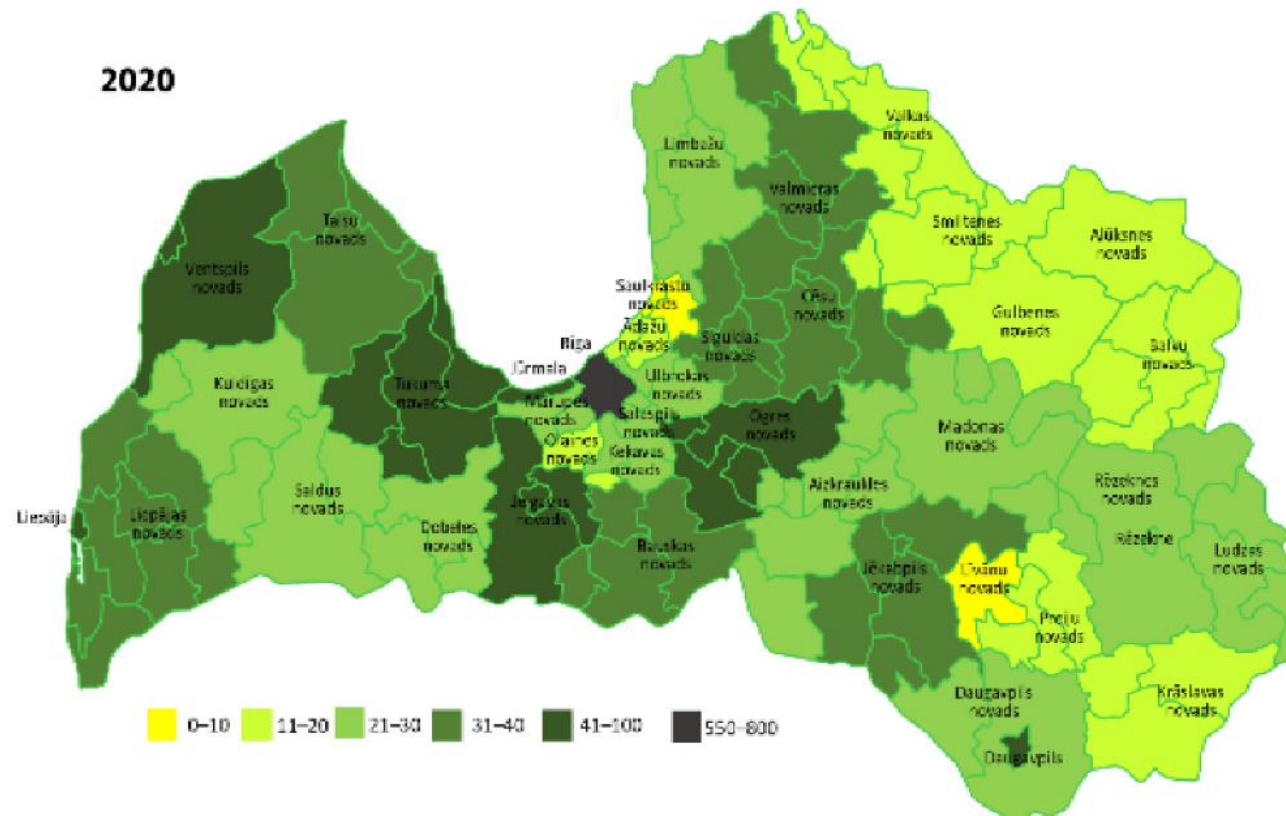
- Piesārņotu vietu reģistrā divas vietas Iecavā:

<u>Reģistrācijas numurs</u>	<u>Nosaukums</u>	<u>Statuss</u>	<u>ATVK</u>	<u>Adrese</u>
<u>40648/1974</u>	SIA "Zemnieks" DUS	Apstiprināts	Iecavas novads	Latvijas Republika, Iecavas nov., Lejzemnieks
<u>40648/1965</u>	Izgāztuve "Grantiņi"	Apstiprināts	Iecavas novads	Latvijas Republika, Iecavas nov., Vecgrantiņi

- Potenciāli piesārņotas vietas:
 - Bauska: 54, Iecava 17, Rundāle 14, Vecumnieki 28
 - Vietas – dažāda rakstura: vecās izgāztuves, DUS, rūpnīcu un fermu teritorijas, minerālmēslu novietnes, mehāniskās darbnīcas u.tml.

- Atkritumu dalīta vākšana, šķirošana
 - Bauskas novadā ir dalīto atkritumu savākšanas iespējas (2 laukumi un 137 punkti (skiroviegli.lv))
- Latvijā vidējais SA uz iedzīvotāju: 406 kg/iedz. (2018, LVGMC)
- Konteksts (no Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna):
 - ES mērķi: līdz 2035. gadam panākt, ka tiek sagatavoti atkārtotai izmantošanai un pārstrādāti 65 % sadzīves atkritumu (ar starpmērķiem 2025.gadā – 55% un 2030.gadā – 60%), bet poligonos apglabāto SA īpatsvars samazināts līdz 10 % no kopējā radītā SA daudzuma.
 - Nepieciešama infrastruktūra un ērta savākšana no iedzīvotājiem tekstila (prasības no 2025.gada), bioloģiski noārdāmiem un sadzīves bīstamajiem atkritumiem: ir 2 laukumi (Bauskā un Iecavā) un 137 dalītai vākšanai punkti (Šķiroviegli.lv)
 - Katrā pašvaldībā līdz 2023. gada 31. decembrim visiem iedzīvotājiem ir pieejams pakalpojums bioloģiski noārdāmo atkritumu dalītai savākšanai.
- Atkritumu apsaimniekošanas reformas: jautājums par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem
- Zaļo atkritumu pārstrādes iespējas, kompostēšana, bioenerģijas (biogāzes) esošo ražotņu izmantošana

Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021.-2028.gadam

2.18.(a) attēls. Latvijas pašvaldību ģeogrāfiskais izvietojums pēc kopējā radītā SA daudzuma (tūkst. t) 2020. gadā. Avots: SIA GatewayBaltics, 2020

Lielākie piesārņojošās darbības veicēji novadā

- A kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas

Atļaujas numurs	Uzņēmums	Atļaujas izdošanas datums
JE14IA0002	BALTICOVO AS, Reģ.nr. 40003058863	11.02.2014 (Iecava)
JE19IA0001	UZVARA-STRAUTI SIA, Reģ.nr. 53603003171	17.04.2019 (Bauska)
JE15IA0001	BALTIC DAIRY BOARD SIA, Reģ.nr. 43603036823	24.07.2015 (Bauska)
JE14IA0004	SIA LIELZELTIŅI, Reģ.nr. 40003205232	20.05.2014 (Bauska)
JE14IA0003	GAIŽĒNI SIA, Reģ.nr. 44101019987	09.05.2014 (Bauska)

- B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas jaunveidojamā novadā: 76

Avots: Jelgavas/Zemgales VVD reģionālā vides pārvalde

Klimata pārmaiņas un enerģētika

- **Latvijas nacionālā reformu programma „ES 2020” stratēģijas īstenošanai :**
- Energoefektivitātes palielināšana – enerģijas ietaupījuma mērķis 2020. gadā bez pārveidošanas sektora – 0.433 Mtoe, ieskaitot pārveidošanas sektoru – 0.668 Mtoe. Tas panākams ar sekojošām darbībām:
- Mājokļu siltināšana,
- Energoefektivitātes paaugstināšana sabiedriskās un ražošanas ēkās,
- Efektīvas apgaismojuma infrastruktūras ieviešana pašvaldību publiskajās teritorijās,
- Energoefektivitātes paaugstināšana siltumenerģijas ražošanā,
- Energoefektivitātes paaugstināšana transporta sektorā.

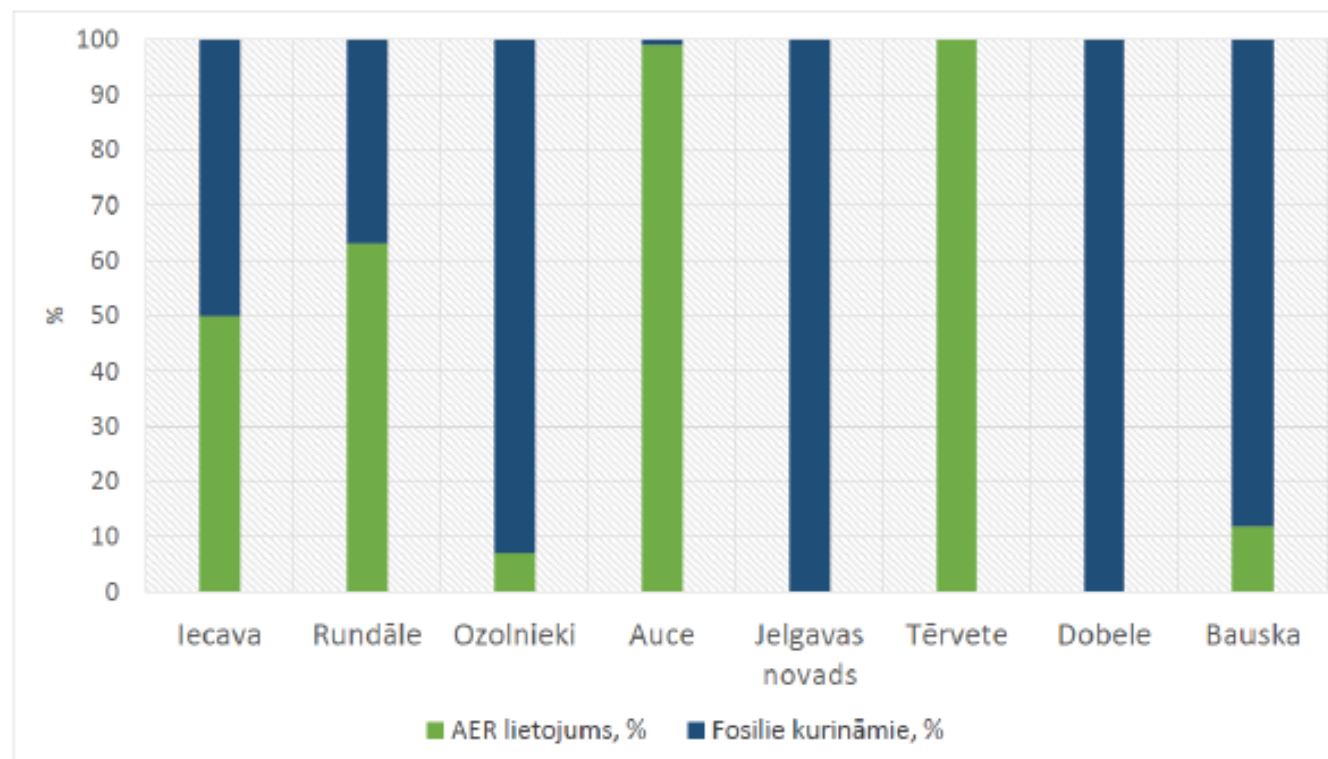
Latvijas Enerģētikas ilgtermiņa stratēģija 2030 un pašvaldību enerģētikas rīcības plāni

- Līdz 2030. gadam vidējais siltumenerģijas patēriņš apkurei jāsamazina par 50 % pret rādītāju, kas ar klimata korekciju ir aptuveni 200 kWh/m² gadā (2009. gadā – 202 kWh/m²)
- Nodrošināt 50 % AER īpatsvaru bruto enerģijas patēriņā (indikatīvs mērķis);
- Energoapgādes drošības paaugstināšana – par 50 % samazināt enerģijas un energoresursu importu no esošajiem trešo valstu piegādātājiem, salīdzinot ar 2011. gadu.
- Veidi:
 - pašvaldību energoplānu izstrāde (ir izstrādāti Zemgales reģiona rīcības plāns un 2 pašvaldību rīcības plāni),
 - energoefektivitātes programmas valsts, pašvaldību un dzīvojamo ēku energoefektivitātei,
 - inovatīvu enerģētikas un energoefektivitātes tehnoloģiju attīstība,
 - energoefektivitātes veicināšana centralizētajā siltumapgādē.

Pašvaldību klimata un enerģētikas politikas

- Bauskas novada Ilgtspējīgas Enerģētikas un Klimata Rīcības plāns līdz 2030.gadam
- Iecavas novada Enerģētikas rīcības plāns 2018.-2025.gadam
- Rundāles novada Enerģētikas rīcības plāns 2018. –2025. gadam

Atjaunojamo energoresursu īpatsvars centrālajā siltumapgādē

6.att. AER un fosilā kurināmā īpatsvars CSS sadalījumā pa reģiona rietumu daļas pašvaldībām

Avots: Zemgales plānošans reģiona
Enerģētikas rīcības plāns 2018.-
2025.gadam

CO₂ emisiju apjoms Zemgales reģionā

Kopā 2016.gadā 475 018,68 tonnas CO₂:

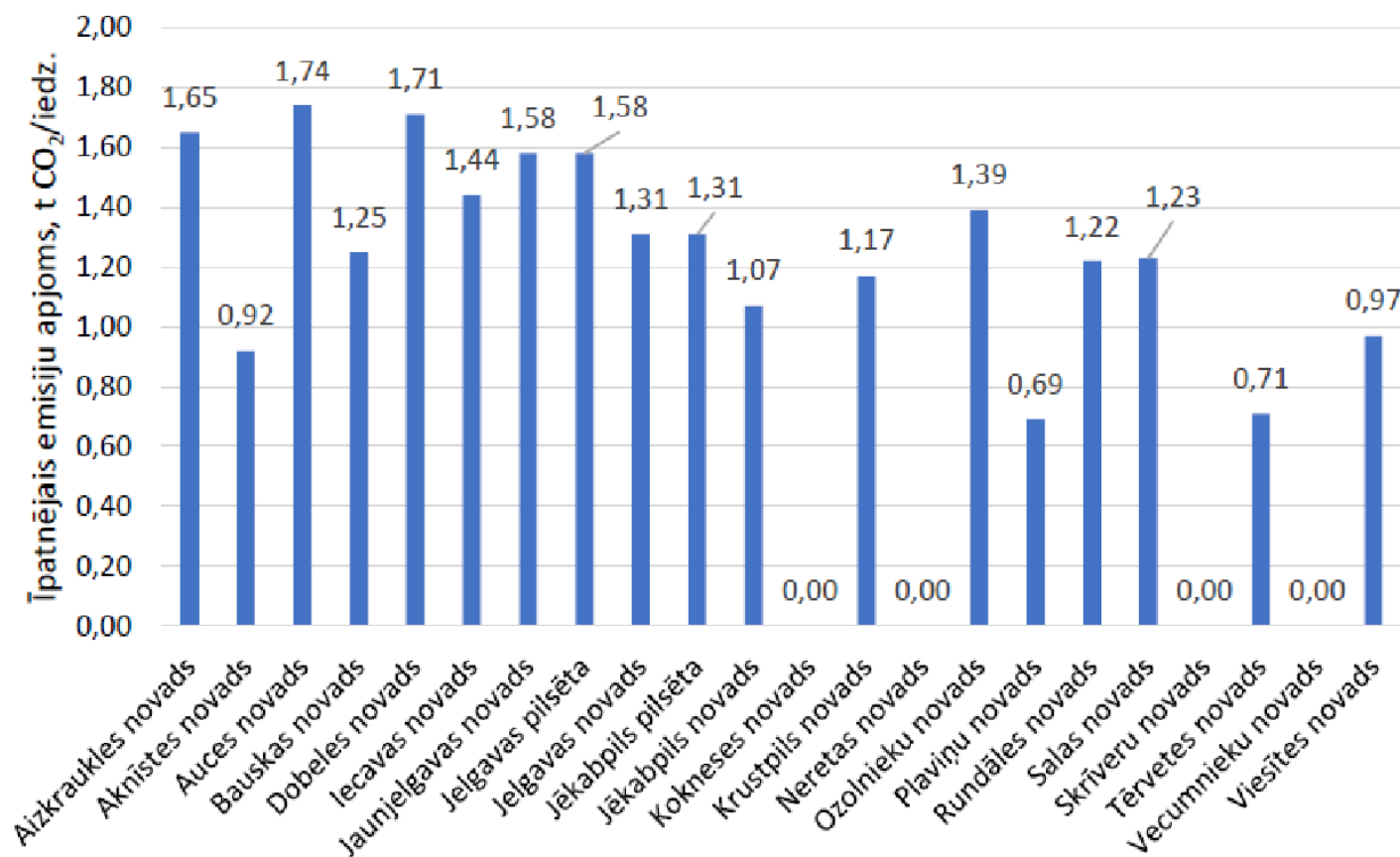
- Transporta sektorā – 320 000 t (67%);

Pārējos sektoros: 155 018,68 t (33%)

- Centrālās siltumapgādes ražošana – 64 446,60 t (42%);
- Elektroenerģijas patēriņš – 42 945,08 t (28%);
- Enerģijas patēriņš pašvaldības ēkas un infrastruktūrā – 47 627 t (30%)
- Vidējais īpatnējais CO₂ apjoms: 1,27 t CO₂ uz vienu iedzīvotāju

Avots: Zemgales plānošanas reģiona Enerģētikas rīcības plāns 2018.-2025.gadam

Īpatnējais CO₂ apjoms reģiona pašvaldībās (t CO₂/iedz.)

Avots: Zemgales plānošans reģiona
Energētiskā rīcības plāns 2018.-
2025.gadam

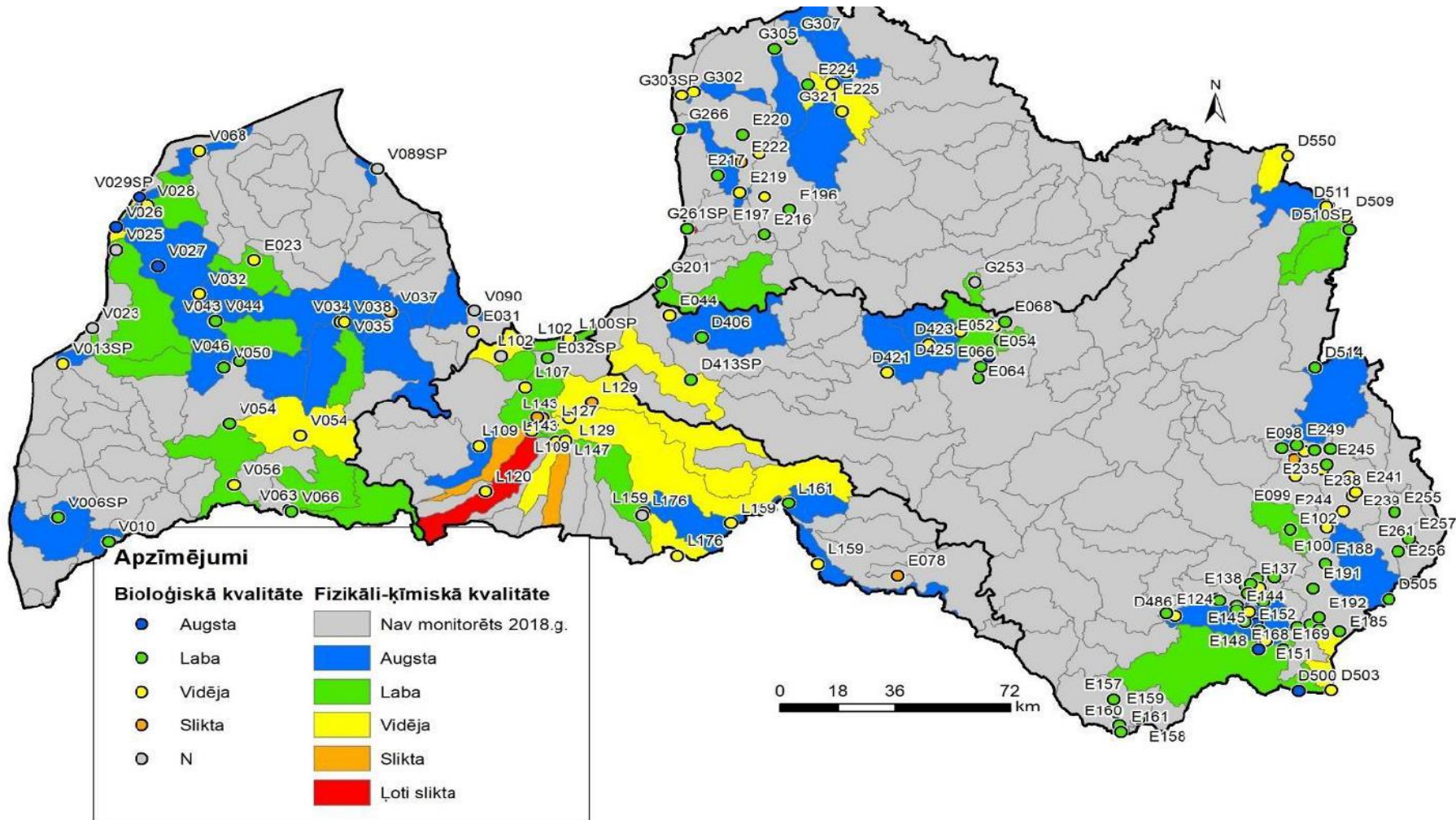
Ūdens kvalitāte un apsaimniekošana

- Lielupes upju baseina apsaimniekošanas plāns (2016.-2021.gadam), 3.periods sagatavošanā

Jautājumi:

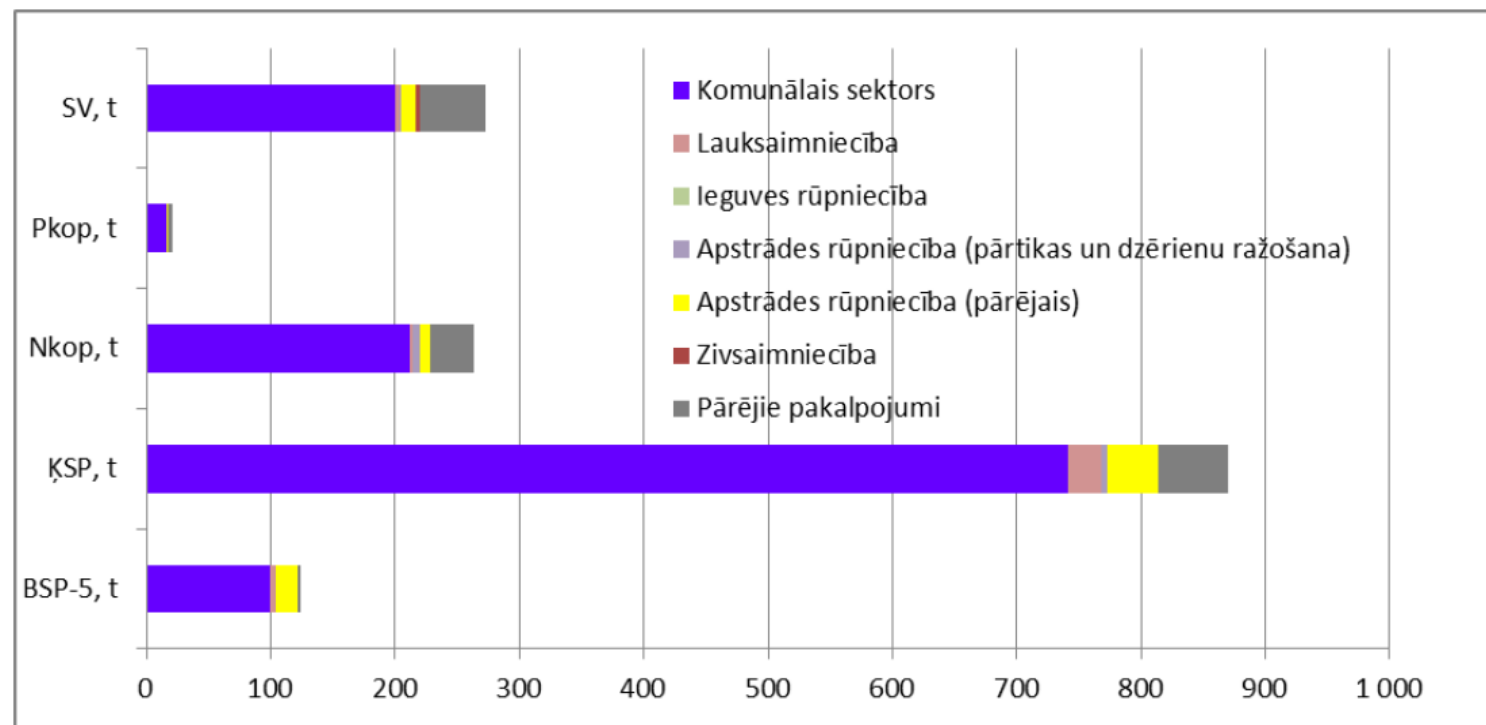
- Komunālās saimniecības notekūdeņi
- Difūzie piesārņojuma avoti
- Pārrobežu piesārņojuma pārnese
- Peldvietu ierīkošana, uzturēšana, kvalitāte

Ūdensobjektu ekoloģiskā kvalitāte

3.7. attēls. Ūpu un ezeru ūdensobjektu sadalījums pa bioloģiskās un fizikāli-ķīmiskās kvalitātes klasēm 2018. gadā

Punktveida piesārņojuma avoti Lielupes upju baseinā

Avots: LVGMC, 2013

Lauksaimniecības ietekmes uz vidi

Mēslojuma lietošana Latvijā, 2016-2020

— Minerālmēsli (pārrēķinot 100% augu barības vielās): uz 1 ha sējumu kopplatības, kg

— Organiskie mēsli: uz 1 ha sējumu kopplatības, t

Citi aspekti

- Gaisa piesārņojums un smakas (objekti, transports)
- Via Baltica ietekme
- Rail Baltica ietekme
- Troksnis un vibrācija
- Aprites ekonomika un zaļais publiskais iepirkums

Paldies par uzmanību!